

SOSYAL GELİŞMEYİ DESTEKLEME PROGRAMI (SOGEP)

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı'nın (SOGEP) hedefi uygulandığı illerde, yerel dinamikleri harekete geçirerek yoksulluk, göç ve kentleşmeden kaynaklanan sosyal sorunları gidermek, değişen sosyal yapının ortaya çıkardığı ihtiyaçlara karşılık vermek, toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılmalarını sağlamak, istihdam edilebilirliği artırmak, sosyal içermeyi, sosyal girişimciliği ve yenilikçiliği desteklemek ve sosyal sorumluluk uygulamalarını yaygınlaştırmaktır.

2020 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Vizyonu;

"Ajans güdümünde hazırlanmış, ildeki sosyal sorunu ve müdahale yöntemini net bir şekilde tanımlayan model nitelikli, yenilikçi projeler"

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, 2020 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında COVID19 salgınının sosyo-ekonomik etkilerini iyileştirmeye dönük çalışmalara öncelik vermektedir.

Programın Öncelikleri

Öncelik-1: İstihdam Edilebilirliği Artırmak

(Toplumun dezavantajlı kesimlerinin istihdama katılımının kolaylaştırılmasına ve mesleki bilgi ve becerilerinin geliştirilmesine, Genç istihdamını artırmaya, İldeki ve bölgedeki ihtiyaçlara uygun alanlarda nitelikli ve üretken beşerî sermayenin geliştirilmesine yönelik projeler)

Öncelik-2: Sosyal Girişimcilik¹ ve Yenilikçilik

(Sosyal girişimlerin kurulmasına ve kapasitelerinin artırılmasına, İstihdam edilebilirliğe ve sosyal içermeye ilişkin yenilikçi modeller geliştirilmesine, Sosyal girişimcilik ve sosyal yenilikçilik alanlarında hizmet veren/verecek olan aracı kurumların işleteceği, ekosistem güçlendirmeye yönelik merkezler, sosyal laboratuvarlar ile kuluçka ve hızlandırıcı programların uygulanmasına yönelik projeler)

Öncelik-3: Sosyal İçerme²

(Sosyal yardım alan kesimin gelir düzeyinin artırılmasına, Toplumun dezavantajlı kesimlerinin yaşam kalitelerinin yükseltilmesine, Dezavantajlı kesimlere sunulan hizmetlerin kalitesinin artırılmasına yönelik **yenilikçi ve model nitelikli projeler**)

Öncelik-4: Sosyal Sorumluluk³

(Bölge öncelikleriyle kâr amacı güden kesimin sosyal sorumluluk faaliyetlerini uyumlaştırmaya, Program öncelik alanlarına ve/veya tespit edilen farklı sosyal bir sorunun çözümüne yönelik yenilikçi ve model nitelikli projeler)

¹ Sosyal girişimcilik projeleri: Öncelikli olarak toplumsal bir sorunun ortadan kaldırılması veya toplumsal bir ihtiyacın giderilmesi amacıyla bir işletme ve gelir modeli çerçevesinde yenilikçi ve kalıcı çözümler geliştirmeye yönelik olarak yürütülen faaliyetleri içeren projelerdir.

² Sosyal içerme: Dezavantajlı grup veya bireylerin ekonomik ve sosyal hayata katılımını sağlamak, fırsat eşitliği ilkesi çerçevesinde kamusal hizmetlere erişimlerini artırmaya dönük her türlü faaliyeti kapsar.

³ Sosyal sorumluluk projeleri: Kâr amacı güden kuruluşların, belirtilen öncelik alanlarına ilişkin sosyal bir sorunun çözümüne yönelik faaliyetlerini içeren projelerini kapsar.

Proje Paydaşları

Kâr amacı gütmeyen veya belirli ölçüde kamu yararı gözeten, kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, birlikler, kooperatifler, sivil toplum kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, sanayi siteleri, serbest bölge işletmecileri, teknoloji transfer ofisi şirketleri ile teknoloji geliştirme bölgesi, endüstri bölgesi ve iş geliştirme merkezi gibi kuruluşların yönetici şirketleri ile yalnızca sosyal sorumluluk projeleri (öncelik 4) için özel kesim kuruluşları bu program kapsamında **başvuru sahibi** ve **proje ortağı** olabilir.

Kâr amacı güden kuruluşlar, sosyal sorumluluk projeleri için başvuru sahibi, diğer projelerde ise ancak proje ortağı veya iştirakçi olabilirler. Kâr amacı güden kuruluşların başvuru sahibi olduğu sosyal sorumluluk projelerinde eş finansman katkısı asgari yüzde ellidir. Siyasi partiler ve alt birimleri dışındaki tüm gerçek ve tüzel kişiler de proje kapsamında **iştirakçi** olarak yer alabilir.

Başvuru sahiplerinde hedeflenen bölgede kayıtlı olmaları veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması şartı aranmaz. Ancak proje faaliyetleri bölge (Zonguldak, Karabük, Bartın) içerisinde yürütülür.

SOGEP Tekliflerinin Değerlendirme Kriterleri

Projeler ilgililik, yöntem, kurumsal kapasite ve sürdürülebilirlik ana kriterleri çerçevesinde değerlendirilir. Program dahilinde, kapasite geliştirmeye dönük, sosyal etki düzeyi yüksek, özel nitelikli model projeler desteklenir. Proje değerlendirmesinde sosyo-ekonomik gelişmişlik bakımından daha alt düzeyde yer alan il ve ilçeler önceliklidir.

Öncelikli Projeler

Program kapsamında aşağıdaki nitelikteki projelere öncelik verilir:

- Genç, kadın ve engellilerin istihdamını hedefleyen, yenilikçilik, ortaklık ve iş birliği boyutu güçlü projeler,
- Eş finansmanın nakdi olarak karşılanmasını öngören projeler,
- Doğrudan sosyal sorumluluk projesi olmasa da özel sektörün içerisinde yer aldığı ve nakdi eş finansman katkısı sunmayı taahhüt ettiği projeler,
- Proje kapsamında kullanılması öngörülen fiziksel mekânın sıfırdan bir inşaat yerine atıl kamu binalarının değerlendirilerek karşılanmasını öngören projeler.

Uygun Olmayan Proje Konuları

Program kapsamında aşağıdaki nitelikteki projeler desteklenmez:

- Temel sosyal hizmet sunumuna yönelik yenilikçi niteliği olmayan projeler,
- Yurtdışı ziyaret ile yurtdışı seminer, konferans, eğitim vb. faaliyetleri içeren proje kalemleri,
- Sosyal yardım ve nakdi sosyal transfer mahiyetindeki unsurlar içeren projeler,
- Okul derslerini takviye amaçlı etüt faaliyetleri ve sınavlara hazırlık amacı taşıyan kurs projeleri,
- Proje amaçları ile ilişkilendirmemiş ve sürdürülebilirliği zayıf eğitim faaliyetlerine odaklanan projeler,
- Hâlihazırda başka bir kurum tarafından rutin olarak sunulan hizmetleri içeren projeler,
- Hedef kitle ile faaliyetleri arasında ilişki kurulamayan projeler.
- Hâlihazırda başka bir finansman kaynağından desteklenen projeler Program kapsamında desteklenemez. Ancak, daha önce sosyal amaçlı olarak geliştirilmiş ve hayata geçirilmiş

projelerin devamı niteliğinde tasarlanmış, tamamlayıcı özelliğe sahip yeni projeler Program kapsamında desteklenebilir. Ajans tarafından Program kapsamında kullanılmak şartıyla bağış kabul edilebilir, uluslararası kuruluşlardan fon sağlamak kaydıyla ortak programlar uygulanabilir.

Proje Süresi

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında desteklenen projelerin uygulama süresi en fazla on sekiz aydır. Projelerde süre uzatım talepleri, proje uygulama süresinin bitiminden en az bir ay önce, revize iş programı ile birlikte Ajans tarafından Bakanlık onayına sunulur. Süre uzatımıyla proje süresi en fazla yirmi dört aya çıkarılabilir.

Proje Finansmanına İlişkin Hususlar

Program için 2020 yılında ülke genelinde ayrılan toplam mali kaynak tutarı 166 Milyon TL civarında olup proje bütçesinin asgari 1 Milyon TL olması gerekmektedir. Kamu kurumları ile kâr amacı gütmeyen kuruluşların sahibi olduğu projelerde eş finansman katkısı asgari yüzde ondur. Kâr amacı güden kuruluşlar, sosyal sorumluluk projeleri için başvuru sahibi, diğer program önceliklerine yönelik projelerde ise ancak iştirakçi olabilirler. Kâr amacı güden kuruluşların başvuru sahibi olduğu sosyal sorumluluk projelerinde eş finansman katkısı asgari yüzde ellidir.

Proje destek tutarı Ajansın teklifi ve Bakanlığın onayı ile en fazla yüzde on oranında artırılabilir. Desteğin artırılması durumunda yararlanıcının eş finansman tutarı da en az aynı oranda artırılır.

Ajansın Sorumluluk Alanı

Bu kapsamda Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, programın öncelikleri ve amacına uygun şekilde proje geliştirilmesi, projelerin değerlendirilmesi, izlenmesi ve denetlenmesi, sözleşme yönetimi ve proje çıktılarının takibi hususlarını ilgili mevzuat hükümlerine tabi olarak yürütmekle sorumludur.

Kalkınma Ajansları mevzuatında Ajans yönetim kuruluna tanınmış olan karar ve onay yetki ve görevleri sadece bu Programın gerektirdiği işlemler için Ajans genel sekreteri tarafından kullanılır veya kullandırılır.

SOGEP Proje Başvuru Süreci

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı internet sitesi üzerinden yapmış olduğunuz başvuru proje fikrinizin değerlendirilmesi amacıyla alınmaktadır. Fikirleriniz proje havuzu kapsamında değerlendirilecek olup, Ajans Değerlendirme Komisyonu tarafından oluşturulacak kısa liste ile 2020 yılı SOGEP başvurularının hazırlanması aşamasında yeniden görüşülecek, hazırlanmasına destek olunan başvurular Değerlendirme Komitesince değerlendirilecek, Zonguldak, Karabük ve Bartın illeri için başarılı değerlendirilen azami 3 proje teklifi puan ve öncelik sırası ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına sunulacaktır. Proje havuzuna sunulan tüm proje teklifleri SOGEP ve farklı destek programları kapsamında geliştirilmek üzere veri tabanına işlenecektir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından projelerin değerlendirilmesi esnasında projelere ilişkin sunum hazırlanması beklenmektedir. Değerlendirme başarılı/başarısız neticelenebilir ve proje faaliyetleri, bütçesi üzerinde revizyon talep edilebilir.

Proje bilgi formu, bütçesi ve iş planının Bakanlık tarafından KAYS üzerinden onaylanmasından sonra iki ay içinde Ajans ile yararlanıcı arasında sözleşme imzalanır. Bu süre içinde sözleşmesi imzalanmayan projeler Bakanlık tarafından Program kapsamından çıkarılabilir.

Projelerin Uygulanması

Bakanlık tarafından desteklenmesi uygun bulunan projelerin destek tutarı, ilgili Ajans adına açılmış özel hesaba aktarılır. Özel hesaba aktarılan tutarlar yalnızca Program kapsamında desteklenen projeler için kullanılır. Özel hesapta bulunan tutarlar Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği çerçevesinde değerlendirilir. Bu şekilde elde edilen nemalar, ajans özel hesabına gelir olarak kaydedilir. Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri için proje kapsamında görevlendirilen yararlanıcı kurum personeline, eş finansman kabul edilen maaş ödemeleri proje süresiyle sınırlı olmak kaydıyla yararlanıcının diğer hesaplarından yapılabilir.

Uygulama imkânı kalmamış, ilerleme kaydedilemeyen veya sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmeyen projeler, Bakanlık tarafından re'sen veya Ajansın bildiri üzerine yapılacak değerlendirme neticesinde Programdan çıkarılabilir. Bu husus sözleşmede belirtilir ve fesih durumunda Ajans mevzuatındaki güdümlü projelere ilişkin desteğin durdurulması ve iptali hükümleri uygulanır.

Projelerin izlenmesi ve değerlendirilmesinde Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ve ilgili diğer düzenlemeler uygulanır. Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda izleme ziyareti gerçekleştirilebilir.

BAŞARILI BİR SOGEP PROJESİ HAZIRLAMAK İÇİN ÖNERİLER

SOGEP kapsamında sunulması planlanan bir projenin başarılı olması için aşağıda vurgulanan hususlar açısından güçlü olması beklenmektedir:

- Proje konusu, projenin uygulanacağı ilin sosyal analiz raporlarında, üst ölçekli planlarda ve temel strateji dokümanlarında verileriyle kanıtlanmış bir sosyal sorunu temel alan ve yine ilgili dokümanlarda tanımlanan önleyici veya düzenleyici eylemler ile müdahale yöntemlerini içermeli fakat her durumda temel hizmet sunumu içermemeli, mutlaka yenilikçi ve model nitelik taşımalıdır.
- İl bazlı sosyal analiz raporları ve ilgili üst ölçekli plan ve strateji belgeleri için <http://bakkakutuphane.org> internet adresini inceleyebilir, ihtiyaç duymanız halinde Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı Strateji Geliştirme ve Raporlama Birimi ve Yatırım Destek Ofislerinden bilgi talep edebilirsiniz.
- Proje kurgusunu öncelikle sorun ve ihtiyaç analizi yaptıktan ve soruna/ihtiyaca yönelik müdahale stratejilerinizi belirledikten sonra oluşturmalsınız.
- Proje kapsamı belirlenirken en önemli hususlardan biri hedef grup seçimidir. Projenizin hedef grubunu tüm kısıtları ile tanımlamalısınız. Yaş aralığı, istihdam durumu, istihdam önceliği, dezavantaj durumu, cinsiyeti, grup büyüklüğü, grubun ildeki mevcut durumuna ilişkin sayısal veriler ve en önemlisi hedef grubun seçilme nedeni proje metninde detaylı tanımlanmalıdır.
- Proje paydaşları belirlenirken başvuru sahibi ve ortaklar için "Proje Paydaşları" başlığını incelemeniz gerekmektedir. 1. 2. ve 3. Öncelik kapsamında sunulacak proje tekliflerinde kar

amacı güden işletmelerin iştirakçi olarak yer alması, istihdam ve eş finansman taahhüdü sunmasının değerlendirme aşamasında avantaj sağlayacağı dikkate alınmalıdır.

- Proje bütçesini destekleyici proforma fatura ve yaklaşık maliyet tahminlerinin sunulması gerektiği dikkate alınmalı ve revizyon yapılabileceği dikkate alınarak gerçekçi bütçe hazırlanmalıdır.
- Proje bütçesinin 1 Milyon TL altında olmadığına dikkat edilmelidir. Gerçekçi hazırlanmayan proje bütçeleri revizyon neticesinde 1 Milyon TL altına düştüğünde sözleşme imzalanamayacağı unutulmamalıdır.
- Sunulan proje teklifleri kapsamında proje kapsamında görev alacak kamu görevlisi maaşları eş finansman olarak gösterilebilir fakat nakdi eş finansman öngören projelerin öncelikli değerlendirileceği unutulmamalıdır.
- Program öncelikleri kapsamında yapım işleri uygun maliyet olmakla beraber fiziksel mekânın sıfırdan bir inşaat yerine atıl kamu binalarının değerlendirilerek karşılanmasını öngören projelerin öncelikli değerlendirileceği unutulmamalıdır.
- Proje konusu birden fazla öncelikli ilişkili olmak zorunda değildir, ilişki kurulamayan öncelik seçimlerinin puanlamada dezavantaj yaratacağı dikkate alınmalıdır.
- Proje bilgi formunda proje özeti yazılırken aşağıdaki formatın kullanılması önerilmektedir:
“Proje kapsamında hedefleri ile faaliyetlerinin yürütülmesi ve proje sonucunda çıktılarının erişilmesi planlanmakta olup projenin mali ve kurumsal sürdürülebilirliğinin şekilde sağlanacağı taahhüt edilmektedir.”
- Proje temel faaliyetlerinin bilgi formunda indirilebilir excel belgesi ile ana ve alt faaliyetleri, faaliyetlerin uygulanacağı aylar, faaliyetin sorumluları ve açıklamalarını içerir şekilde sunulması gerektiği unutulmamalıdır. Bilgi formunda ilgili bölüme faaliyetler ana ve alt faaliyetler olarak ana başlıklar halinde ayrıca yazılmalıdır.
- Seçilebilecek performans göstergeleri için bilgi formunda indirilebilir excel belgesi bulunmaktadır. Belge içeriği incelenerek çıktı ve sonuç göstergeleri proje özelinde belirlenmelidir. Göstergelerde hedef tanımlanırken gerçekçi olunması, projenin başarılı olması ve uygulanması durumunda taahhüt niteliğinde olduğu ve gerçekleştirilememesi durumunda cezai yaptırım olabileceği dikkate alınmalıdır.
- Proje kurgusunda tutarlılık çok önemlidir. Proje faaliyetleriniz ile proje bütçeniz ve proje çıktılarınız uyumlu olmalıdır. Proje faaliyetleri tamamlandığında elde edilen çıktılar proje özel amaçlarının gerçekleştirilmesini sağlamalı, proje özel amacı ise projenin genel amacına “katkıda bulunmalıdır”. Proje genel amacı proje ile ulaşılamayacak fakat ulaşılması yolunda adım atılan amaçtır. Proje özel amaçları proje faaliyetleri ve çıktıları ile elde edilebilecek amaçlardır.
- Projenin arka planı, proje fikri belirlenirken yapılan ihtiyaç/sorun analizi, il sosyal sorun analizi raporları, üst ölçekli plan ve strateji belgelerinde tanımlanan sorun ve ihtiyaçlar, eylemler (özellikle proje paydaşları özelinde tanımlanan eylemler), doğrulanabilir sayısal veriler ve istatistiklerle tanımlanmalıdır. Küresel veya ulusal sorun tanımlamasından ziyade bölge-il-ilçe bazlı yerel sorunların tanımlanması ve mutlaka destekleyici bilgi/veriler sunulması, tanımlanan sorun ve proje ile önerilen müdahale/önlem aracı uyumlu olmalıdır.
- Projenin tamamlayıcılığı proje öncesinde yapılan bir araştırma/analiz projesi, ulusal veya uluslararası fonlarla yapılan projelerin devamı niteliğinde olması veya ulusal/küresel politikalara uyum sağlayan yerel bir proje geliştirilmesi açısından değerlendirilmelidir.

- Projenin mekânsal etkisi, program ana hedefindeki tanımlama ile projenin uyumunun incelenebileceği bir bölümdür, program ilgililiği kurgulanmalıdır.
- Projenin işletme modeli, yönetim yapısı ve sürdürülebilirliği bölümünde proje ile yapılacak eğitim vb. faaliyetlerin proje süresince kısıtlı kalmayacağı, proje için program kapsamında alınan mali kaynak ve izlenmesine/uygulanmasına yönelik yasal prosedürler sona erdikten sonra da mali ve kurumsal açıdan faaliyetleri devam edileceğini kanıtlamalıdır. Proje kapsamında geliştirilen işbirlikleri, proje ekibinde tanımlanan personelin proje süresi sonrasında da ilgili alanda tanımlı görevlerinin devam edecek olması, proje kapsamında oluşturulacak yönetim yapısının gelir-gider dengesini koruyabilecek olması, gelir getirici aktiviteler içermesi veya düzenli ve sürekli fonlanabilir olması önemlidir. Bu bölümde hedef grubun proje ile oluşturulacak alana/faaliyetlere olan talebinin sürdürülebilir olması, talebi karşılayabilecek, proje alanında hizmet verecek ekibin devamlılığı da dikkate alınmalıdır.
- Proje riskleri tanımlanırken “projeden beklenen faydanın sağlanamaması riski” mutlaka açıklanmalıdır. Risk belirtilmeyen projelerin risksiz proje olmadığı, risk analizi yapılmamış proje olduğunun değerlendirilebileceği dikkate alınmalıdır. Riskler bilgi formunda yer alan tabloya girilirken riskin olasılığı ile “tanımlanan risk ile karşılaşma olasılığınız” sorulmaktadır. 1 puan olasılığın çok az olduğu, 5 puan olasılığın çok yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Yine riskin etki düzeyi ile “Riskin projenizi olumsuz etkileme düzeyi” sorulmaktadır. 1 puan olumsuz etkinin çok az olduğu, 5 puan olumsuz etkinin çok yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Son olarak tedbir ile “Riskin ortaya çıkmaması veya çıktığında bertaraf edilebilmesi için öngörülen tedbir(ler)” sorulmaktadır. Bu bölümde riskin oluşmaması için hangi önlemleri almayı planladığınız ve/veya risk ile karşılaşıldığında nasıl müdahale edileceği açıklanmalıdır. Risklerin önlenmesi ve müdahale yöntemleri projelerin uygulanması ve sürdürülebilirliği açısından değerlendirmede önemlidir. Eğitim projeleri için yeterli kursiyer talebi alınamaması (ilgili alanda talep mi yok, hedef grubun niteliklerine uyumsuz proje kapsamı mı geliştirildi?), sosyal içerme önceliğinde dijital içerikli yenilikçi model projeler kapsamında hedef grubun dijital okuryazarlığının olmaması veya ilgisinin az olması (proje kapsamında hedef gruba proje ana faaliyetlerine altlık teşkil edecek eğitim, bilgilendirme vb faaliyetler öngörülmeli mi, hedef grup seçimi doğru mu yapılmış?), istihdam odaklı projeler için özel sektörden talep olmaması (özel sektör temsilcilerinden talep dilekçeleri alınması veya projede iştirakçi olarak belirli oranda istihdam taahhüdü sunmaları), proje paydaşları arasında koordinasyon eksiklikleri (düzenli koordinasyon toplantıları, bilgilendirme mailleri vb.), projenin uygulanacağı yere ilişkin coğrafi/yasal engel ve kısıtlamalar (yasal izinler alınmalı, zemin veya bina uygunluğuna ilişkin belgelendirme) vb. riskler değerlendirilebilir.
- Projenin destekleyici belgeleri bölümüne başvuru sahibi ve ortak için yetkilendirme belgesi, proje paydaşlarının tamamı için beyannameler, proje bütçesi (excel), proje iş/faaliyet planı, varsa işbirliği protokolleri, talep analizi, fizibilite raporları, anketler, talep dilekçeleri, proforma faturalar, proje alanına ilişkin fotoğraflar, yapım işleri için yaklaşık maliyet tahminleri, keşif özeti, mimari projeler ve ilgili diğer evraklar yüklenebilir.